

Хімічні формули речовин

Повідомлення мети уроку

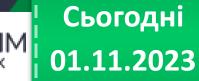
Сьогодні на уроці ви зможете:

- давати визначення поняття «хімічна формула»;

- описувати якісний і кількісний склад речовини за хімічною формулою;

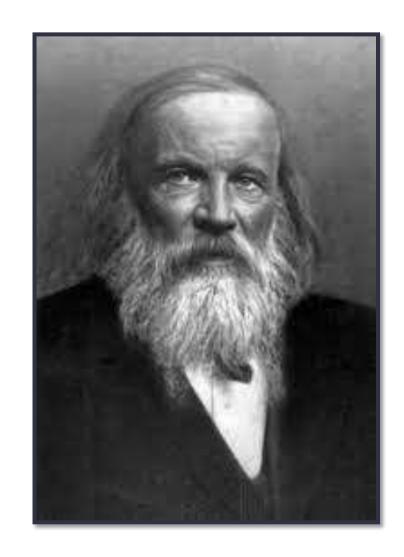
- правильно вимовляти й записувати хімічні формули речовин.

Д.І. Менделєєв зазначав, що «...хімічні формули говорять хімікові цілу історію речовини».

Чи дійсно це так?

Актуалізація опорних знань

Скільки хімічних елементів відомо на сьогодні?

Який елемент найпоширеніший у Всесвіті?

Який елемент найпоширеніший у земній корі?

Як називаються горизонтальні ряди періодичної системи?

На що в будові атома вказує порядковий номер елемента?

Мотивація навчальної діяльності

Чи можна за зовнішнім виглядом чи назвою речовини сказати з яких хімічних елементів вона складається?

Міжнародною мовою всіх біологів є латинська, а хіміки всіх країн можуть спілкуватись один з одним, використовуючи специфічну мову - мову хімічних формул, за допомогою яких записують склад речовин.

Вивчення нового матеріалу

Хімічна формула — це умовне позначення складу речовини за допомогою символів хімічних елементів та індексів.

H₂SO₄

Індекс — це цифра, яку записують унизу і праворуч від символу елемента, він показує число атомів елемента, поряд з яким він записаний.

Формуємо поняття «Хімічна формула»

Формула показує склад однієї молекули речовини:

<u>- з яких хімічних елементів</u> складається молекула (якісний склад);

- кількість атомів кожного елемента в молекулі (кількісний склад).

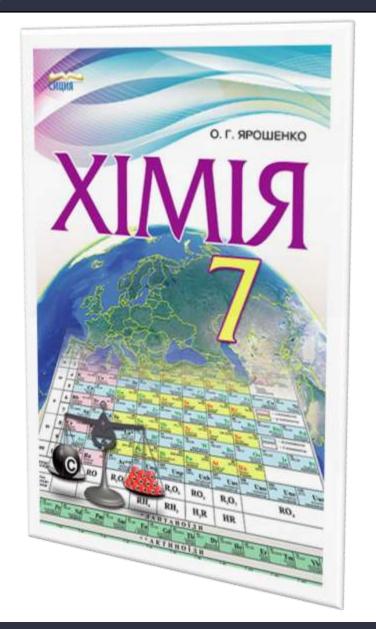

Робота з підручником

Розглянути правила вимови хімічних формул.

Формування вмінь та навичок

Визначте якісний та кількісний склад речовини за її хімічною формулою.

 Na_3PO_4

Натрій-3-пе-о-4

 $CaCl_2$

Кальцій-хлор-2

 Na_2CO_3

Натрій-2-це-о-3

 HNO_3

Аш-ен-о-3

 P_2O_5

Пе-2-о-5

Робота з формулами речовин

Якісний склад

Символ Гідрогену

Символ Оксигену

Кількісний склад

H₂O

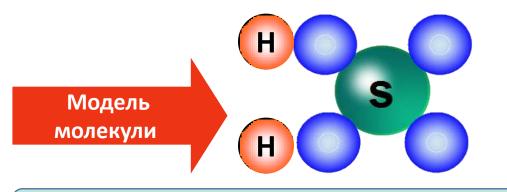
Відсутність індексу означає <u>1 атом</u> Оксигену

Індекс позначає 2 атоми Гідрогену

Розгляд хімічних знаків

Призначення хімічних формул — давати інформацію про склад молекул будь-якої речовини.

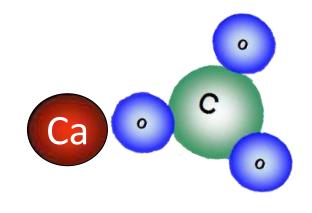

H, S, O — хімічні знаки (символи) хімічних елементів.

2, 4 — числа називаються індексами. Вони показують кількість атомів.

Наприклад, молекула крейди складається з <u>одного</u> <u>атома</u> Кальцію, <u>одного атома</u> Карбону та <u>трьох атомів</u> Оксигену.

Вправа «Хімічне портфоліо»

Я пропоную вам повчитися застосовувати, отримані знання. Перед вами слайд із формулами різних речовин. По черзі прочитайте їх та назвіть якісний і кількісний склад.

CaCO₃

NaNO₃

Na₂CO₃

 H_2O_2

H₂SO₄

 $C_6H_{12}O_6$

Ca(OH)₂

крейда, мармур

натрієва селітра

кальцинована сода

перекис водню

сульфатна кислота

глюкоза

гашене вапно

| Сьогодні | 01.11.2023

Піраміда Хеопса (Хуфу) – найдавніша з відомих на сьогоднішній день споруда у світі побудовано з вапняних блоків, вага кожного 2.5 тонни, а загальна їх кількість, приблизно 2.3-2.5 млн. штук. Шкільний крейда, насправді не є крейдою. Це карбонат кальцію, який виробляють з гіпсу з додаванням клею і масла для міцності крейди. На нашій планеті крейда з'явився завдяки морському мешканцеві, який називається «форамініфер». Ця істота має панцир з вапна і при відмиранні вони опускаються на океанічне дно.

Перевір свої знання

Дайте визначення хімічної формули.

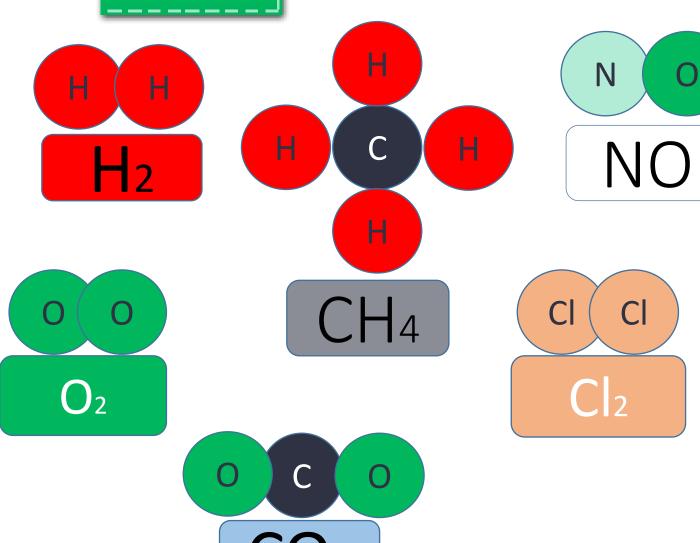
Поясніть значення індексів у хімічних формулах.

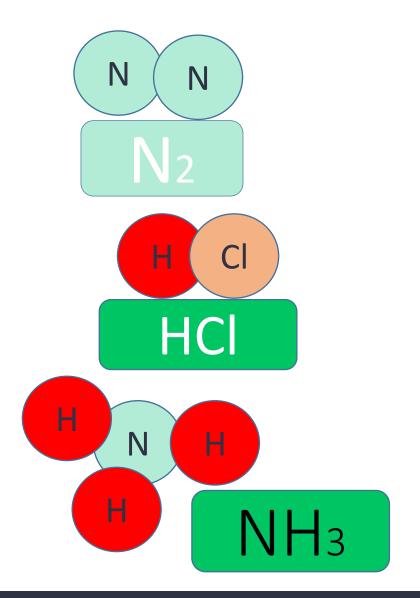

Що ви розумієте під якісним і кількісним складом речовини? Поясніть на прикладі.

Закріплення вивчених знань

Прості речои

 $O_2 H_2 N_2$

Cl₂

Складні речовини

HCI H₂O

CH₄ NH₃

Запишіть за допомогою знаків

О О Молекула кисню

Молекула водню

N Молекула азоту

Cl Cl

Молекула хлору

O

Молекула води

Тренувальні вправи

Визначте якісний та кількісний склад даних речовин.

H₂SO₄

CuCl₂

NaOH

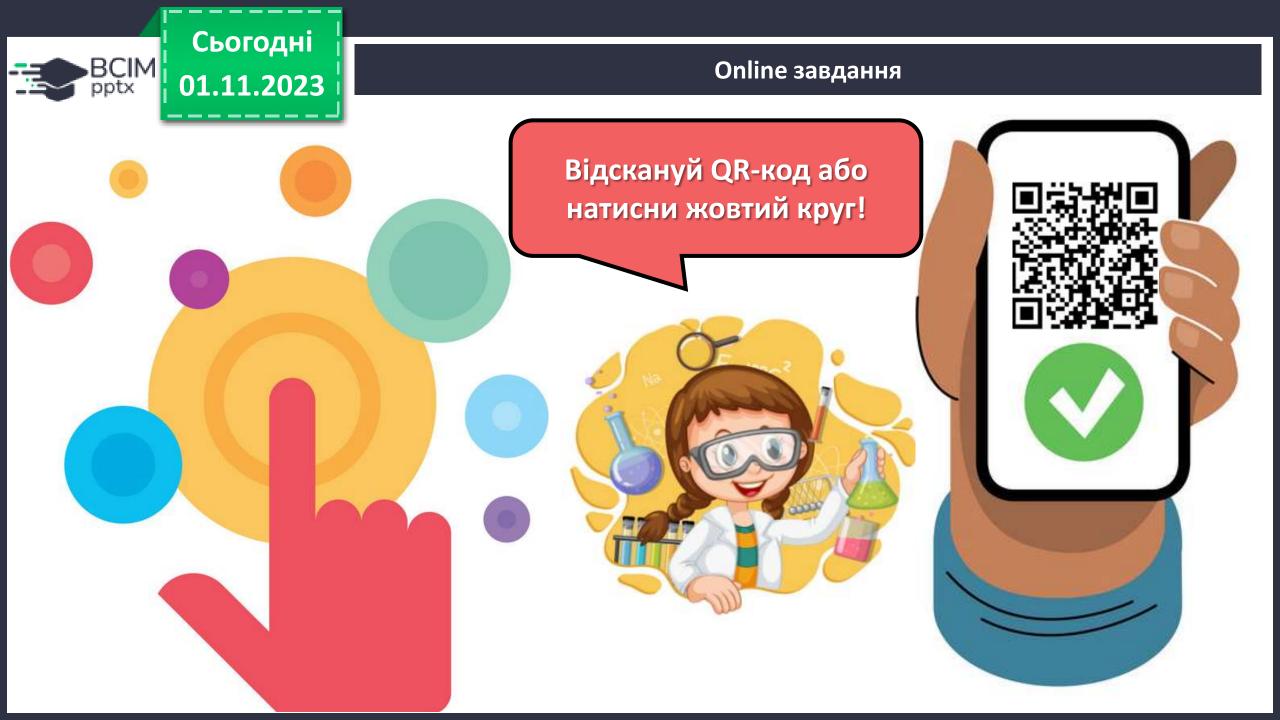
ZnCO₃

HCl

H₃PO₄

Al₂O₃

CaSO₄

Домашнє завдання

- 1. Опрацювати параграф №13;
- 2. Виконати № 10 на стор. 64;